

Передплата
 на «РУСЛАНА» вноситься:
 в Австрії:
 на чотири роки . . . 30 пер.
 на п'ять років . . . 10 пер.
 на чверть року . . . 5 пер.
 на місяць . . . 1-70 пер.
 За границею:
 щорічний рік . . . 18 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Щоденне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Барвеш ми очі і думу ми зареш: а не новьмеш мплости і віри не новьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що для крім неділі і руских свят о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає слідше напередче застережене. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланим» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Історичний огляд засновки Народного Дому у Львові.

(На основі жерел написав Ол. Барвіньський).

(Дальше).

По уділеню посвідчення рускому інституту Народний Дім що до єствовавня общества на основі наведеного в скороченю статута, звернув ся магістрат міста Львова до намісництва о уділененє відпису згаданого статута, а при тім виступив з твердженням, що правительство даровизною ерарияльного майна на будову руского народного інститута наміряло не лише рускому населеню висвідчити добродійство, але «хотіло також при тім узгляднити взагалі інтереси львівської громади, отже що не «Головна Руска Рада», ані «комісія управляюча» лише мійський магістрат репрезентує і заступає все населенє міста Львова без ріжничі народности і релігії, отже що відносиня львівських Русинів що до задуманої городської церкви і що до управильнення улиці можуть бути легально усталені лише дорогою мійської ради, взгядно львівського магістрату і що магістратови на згадану справу повинен бути обезпечений належний вплив».

Одначе дотичних виводів, котрі впрочім відносять ся лише до другої городської церкви а не до народного Інститута не формулував магістрат в позитивне домаганє, хоч єму видано відпис статута, котрому намісництво уділило згаданого вже посвідчення що до єствовавня на єго основі «общества» розпорядком з 21. січня 1869 ч. 72 740.

Таким способом згаданє «общество» удержувало ся і на дальше в спокійнім посіданю будинку інститута «Народний Дім» і «общество» не звертало уваги на єствовавнє яких небудь інших претенсій що до побробоєня другої народної церкви, перенявши се в наслідстві по комісії управляючій ділами Народного Дому (Ар. 75 статута).

Одначе се положенє змінило ся в 1885 р. з нагоди заложєня нових ґрунтових книг для міста Львова. Доси бо яко властитель виказу ч. 61, ґрунтовой книги м. Львова, котрий обнимає інститутський будинок конскр. ч. 78 (парцеля 102, властивий Народ. Дім) і будівлянну парцелю ч. 101, даровану на побробоєнє другої город. церкви вписаний все ще науковий фонд, а не общество «інститута Народний Дім».

«Общество» інститута «Народ. Дім» просило отже краввий суд у Львові з на-

годи закладаня нових, ґрунтових книг, щоби се «общество» вписано яко властителя в ґіпотечний виказ ч. 61. Проти позволєня на се застеріг ся магістрат м. Львова, виїсши домаганє д. 12. січня 1886 р. до краєвого суду через мійський синдикат о вписанє «руского населєня міста Львова» яко властителя ґіпот. виказу ч. 61. Поводи, якими руководив ся магістрат що до такого становища, виказано в поданю до намісництва дня 9. жовтня 1885 ч. 34.219. В тім поданю зазначєно, що обидва акти даровизни з р. 1849. в користь руского населєня міста Львова установляють фундацію в мисль §. 646 книги цивіль. закона, що завязанє пізнійше «общество» інститута «Нар. Дім» з підмогою деяких елястичних постанов «статута уложеного з великою оглядностю» неправно собі присвоїло майно сеї фундації і для того репрезентация громади м. Львова є покликана і обовязана для охороны прав і інтерєсів руского населєня м. Львова вести управу сеї фундації і виконувати над нею контролю.

(Дальше буде)

Спільне пастирєке посланє німецких єпископів до клиру з нагоди єнцикліки про модернізм.

В Кольонії зібрані німецкі Єпископи заслають всечесному Клирови своїє дивчезий поздоровленє і благословєнєство о Господі.

(Дальше.)

Тому припоручаємо Вам основно студювати ту далекоюєглу і дуже відповідну часови єнцикліку «Pascendi Dominici gregis» і Decretum S. R. et U. Inquisitionis з 3. червня 1907 і докладно обговорювати їх на Ваших соборчиках. Оба многоважні оповіщеня Апостольської Столиці дадуть Вам повний погляд, які іменно в нашім часі грозячим станови віри, Вас охороняють перед отруєю і дадуть Вам можливість і других від неї обезпечити. Ви використаете також охотно нагоди, о скілько буде потреба і можливість віруючому народови а передовсім образованим станам подати правдивє зрозумінє єї і виступити проти злобних єї толковань.

Не можна забувати, що дух жажди за новостію, дух сумніву і перечєня старає ся здобути собі погубний вплив всюди що раз більше і більше на думанє і досліди навіть на релігійнім полі. Сей вплив показує ся в бажаню, винайти нові форми для релігійного знаня і надати новє знанє обявови релігійного житя.

З тим лучить ся погорда всего, що старє і принятє, легковаженє традиції, деколи формальнє відкиненє пріянятє в вірою церковної науки і авторитативних висказів церковного уряду учительского.

Деякі мають уподобанє в змаганю, щоби

певність їх перєсвідченя віри опирати зовсім лише на їх особистім погляді, замість на ласці Божій і на Божім основаню неомильного уряду учительского. Але того не досить, они глядять формально злуки з противними засадами, хотять з ними зносити ся коштом правди, глядять в змісті віри «затраченєх місць», які без шкоди для спасєня душ можна і повинно ся пожертвувати. Коли жажда дослідів, забуваючи про свою силу і границі, кидает ся на релігійнє поле, то она фальшивою критикою робить великє опустошенє. «Так, «свобіднє слідженє» любить небезпечєнєство блуда і чванить ся ним в тій хибній думці, що служить поступови наук.»

Тим то навіть в деяких католицких кругах заникає певність здорового думаня, безсторонність поглядів, потіха віри, довірє до Церкви і до церковних настоятелів.

Власнє то є характеристичнє у тих, котрі сприяють такому модернізмови, що они показують хорєблєву відразу до одинокого лікаря, який би їм міг помочи, до церковного авторитету. Они хотять, щоби він їм не накидав ся. Они домагають ся, щоби до них відносити ся з повним довірєм, а самі визначають ся повним недовірєм і трусливою боязною супроти церковної власти. Проти єї пересторог і указок заховують ся відпорно; як же вкінци заїде потреба виступити проти них з критиком, то жалують ся на нетерпимість і неволю духа і супроти авторитету ставляють автономію думаня, чутя, волі і діланя, підчас коли самі звичайно є дуже нетерпимі проти всіх, котрі инакше думаютъ як они. Они стратили поважанє і чєсть для церковного уряду учительского і совершенно забуваютъ про єго єство і єго надприродний початок.

Правда, що деякі з них удають а навіть можуть дійсно так бути перєсвідчені, що они лише бажаютъ бути позиточними церковній справі, привернути єї у євітї знов до чєсти і поважаня і можливо як найбільше людей приєднати для царєтва Божого. Але Церкві можна лише тоді служити, коли єї слухає ся і єї бере ся яко провідницю. Лише те, що є в згоді з нею і єї наукою, може принєсти благословєнє царєтву Божому і спрагненому спасєню людєтву. Є супрєчности, котрих годі вирівнати; не можна хотіти з собою погодити християньского духа зі євітєвим від Бога відвернєним духом, християнізм і антихристиянізм, правду і блуд; а коли хтось пробує сєго, то се найчастійше діє ся коштом власного житя віри. «Новітних» людей хотіти вести до спасєня новітним християнізмом, є даремним змаганєм. На тих, що такими дорогами хотять найти Спасителя і других завести до него, висказав засуд сам Спаситель: «Будете мене глядіти і не найдете» (Іоан 7, 34). Они глядять Христа Господа, але не там, де він заповів, що буде; они глядять єго з неvistарчаючим євітєвом свого людского знаня; они глядять Єго у мудрців і учєних безбожного євіта, а не Богом установленої неомильної учительки, Церкви. Тому безнастанно сповняє ся на них Єго остєрїгаючє слово: «І не найдете мене».

До тих і тим подібних, навіть у нас деколи виступаючих познєк і наклонностей модернізму треба ще додати ту на жалє щораз зростаючу жажду, яка без покликаня, без на-

лежного суду і вистарчаючого знання все критикує і реформує, котра в справді недугою нашого часу, котра не ухилить ся перед жадним авторитетом, котра хоче найповажніші інституції перетворити після «новітнього знання», в організацію і заряд Церкви завести з духом єї незгідний парламентаризм і демократизм, і не боїть ся в публичних дневниках і часописах, навіть Церкві ворожих, на превелику радість противників продавати своєю безосновні і безбожні вискази про церковну власть і інституції.

З певністю, Всечесні Брата, що до нас то ми вважаємо се честію і користію, що можемо зносити „поношеніє Христа“ (Євр. 13, 13) і тішимо ся з Апостолом: „Мяѣ же не велико есть, да отъ васъ истяжуся или отъ челоуѣческаго дне; востязуяй же мя, Господь есть (1. Кор. 4, 3. 4). Але що дуже за серце стискає, то се. той досвід, що навіть поодинокі сьвященники, затроєні духом невдоволення, жаждою критики і погордою авторитету, так далеко забувають ся, що в часописах, навіть Церкві ворожих, піддають церковні інституції і настоятелів острій а несправедливій критиці, підносять хорухов радикальної опозиції і глядять помочи у ворогів Церкви, щоби своїх церковних настоятелів залкати або здобути собі сатисфакцію за млімо дізнану несправедливість або за нездійснені сподіваня. Ви чуєте з нами, як нечесне є таке поступованє, як оно пятнує дотичних людей, але також наражає наш цїлий стан, шкочить в тяжких хвилях нашій справі і ослабляє нашу єдність. „Не собирай со мною, разточастъ“ (Лук. 11, 23). О—щоби ті заблудші не забули на се горе, про яке сказав Христос Церкві про тих, через котрих приходить соблазнъ (Мат. 18, 7)! Нехай всі добрі разом помагають, щоби той недобрий звичай нігде не міг запустити коріня!

Не потребуємо Вас, Дорогі Брата, особливійшим способом запевнити, що ми зовсім єдині єсьмо що до постанови, з цілою сумлінною щирістю робити своє в поборюваню новітних блудів, які з науками Христа стоять в непримиримій суперечности і отверто або скрито, сьвідомо асо несьвідомо старають ся підкопати авторитет і порядок Христової Церкви. Ми будемо, як то є нашим найсвятїйшим обовязком, ложити найбільше дбало-сти і уваги на се, щоби з вічних правд нічо не втрачено ані не затемнено.

Як нашої зївниці ока будемо стеречи передовсім наших кандидатів стану духовного, щоби они наперед основно і всесторонно поглубляли правди, які тривають, щоби они їх а не зміничиві або доперва ще в непевній і сумнівній еволюції остаючи науки і погляди подавали віруючому народови. То є журба, яка наповняє серце нашого Сьвятїйшого Отця а яку ми з Ним подїляємо.

(Конець буде).

Заяви співтутя

з нагоди смерті бл. п. Наталя Вахнянина на-спіли ще:

Від членів Заряду бурси Товариства педагогічного у Львові:

Позвольте, Високоповажний Пане Доктор, прийняти від мене і від членів заряду бурси слова правдивого співчутя по причині тяженького горя, яким подобалось Всевишньому навістити Вас і Вашу Достойну Родину через страту Незабутнього Вашого Вітця. Нехай у Вашому горю відрадою для Вас стане пересьвідченє, що втрату Великого Патріота — якого імя історія запише золотими буквами на усіх картах нашого культурного розвитку — рівно діймаючо відчуває весь наш патріотичний загал.

З глибоким поважанем
Вітошинський.

Немилосерна смерть, котра забрала Ви-сокоповажаному Пану докторови і нашому До-

бродїви — найдорожшого Вітця Добродїя — окрила жалобою і наші серця. Дїлимо Ваш біль Вив. Пане Доктор, в так тяжкій хвилі і засилаємо в нинїшнім дни наше глибоке співчутє.

За видїл товариства руских слуг і зарібників „Сила“ у Львові
голова: секретар:
В Нагірній. Семен Козак.

Дальше наспіли кондоленційні письма:

від пос. о. Стеф. Онишкевича з Хишевич,
від д-ра Вінк. Чернецького зі Львова,
від родини Ріпка зі Львова,
від інж. Стефана Шелїги Лїшкевича і жєни
зі Львова,

від Емануїлів Рубінштайнів зі Львова,
від Мавр. Рубінштайна і жєни зі Львова,
від Зиновія Сушка зі Львова,
від Евелїни Рубінштайнової зі Львова,
від Володслава Міхневича зі Львова,
від д-ра Стан. Язїньского зі Львова,
від д-ра Маріяна Франке зі Львова,
від Юліянової Домбровскої зі Львова,
від Марїї Вітошиньскої зі Львова,
від Мих. Зелїзка з Миколаєва коло Гаїв,
від Маврикїїв Вольфельдів,
від Зофїї Вольфельдївної,
від Антона і Марїї Крушельницьких з Ста-
ніславова,

від о. Микола Герасимовича і жєни з Леш-
нева,
від о. Бронислава Гоцкого, пароха Острова,
від д-ра Максим. Бодєка зі Львова,
від Фридерихи Бодєкової зі Львова,

Лично зложили кондоленції радн. Олек-
сандер Барвіньский, дир. Ізидор Громницький,
родина Сушкевичів, пос. Романчук, радник
Кароль Давидович, др. Стефан Федак, Йосиф
Дрималик, Йосиф Доманяк, Констанин Ста-
росольські і т. д.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

Критичні позначки, на які ми вже вказували, починають виринати на парламентарнім овиді. Кореспонденція „Austria“ пише, що тепер політичне і парламентарне положенє особливо в бюджетовій комісії вельми заострило ся. Суперечности між німецькими вольнодумцями з одного боку, а Чехами та Італїянцими з другого можуть довести кожної хвилі до острого виступленя, котре може викликати повне забурєнє всіх парламентарних і внутрішньо політичних відносин. Само про себе розуміє ся, що міністерство Бека може тут мати посередничу ролю, одначе єго змаганя можуть лише тоді вінчати ся успіхом, наколи бодай одна часть парламентарних сторонництв піддержить сі заходи, а національні живла в обидвох супротивних таборах покажуть троха здержливости. Удержанє сяких таких відносин було би конечно потрібне для полагоди важних справ міністерства просьвіти і судівництва, до чо-го можна би забрати ся зараз після соймових виборів в Чехах. По тих виборах сподївають ся цїлковитого перевороту політичного положеня як на німецькій так і на чеській стороні. — Стільки „Austria“ а ми із свого боку додамо, що вислід соймових виборів в Чехах відібє ся могутно також на парламентарних сторонництвах держ. ради і може й там викликати далекосяглі наслідки.

Про «війскову угоду» з У-грами появляють ся в дневникарстві як раз тепер найсуперечніші вїсти. Нема сумніву, що не лише воєнна управа але й Корона бажать сю справу національ-них домагань малярских независимців раз уже полагодити наконецно, щоби ма-ти спокій в тім напрямі, одначе щоби се

не стало ся на шкоду спільности армії і єдності воєнного начальства і про-воду.

Запєвняють, що Корона засадничо згоджує ся на се, щоби ще протягом теперїшної сесїї делегаційної полагодити військове питанє, в порозуміню з теперїшним ще соймом угорским. Супроти тих змагань взиває христ. суспільна Reichspost всіх прихильників державної єдності, щоби пильно і бачно стояли на сторожі інтересів монархії, бо добачає в тім нову грозу для єдності держави.

Хорватські політики в Далмації вельми невдоволені про-полїканєм давно обїцяної правительством полагоди що до введеня хорватскої мови у внутрішнім урядованю. Сю обїцянку зробило правительство в дальматиньским соймі ще в маю минувшого року, одначе доси її не перекело.

Про рускі обїцянки вже й згадувати соромно. Особливо в університетській справі наші послї, а передовсім обидва представники університету, перед роком на зборах членів Наук. Товариства ім. Шевченка виступили з такою предлоγοю в тій справі і таку рішучість заповїдали в тій справі, що можна було подїляти тих рожевих поглядів, одначе всеж таки сподївали ся хоч поступенних вислїдів. Тимчасом рік уже добїгає від часу поїздки професорских відпоручників, а дальше й від почину нової держ. ради, а тимчасом не лише в університетській справі, але й в інших культурних і національних справах не бачимо ніякого вислїду.

Заграниця.

Заклученє торгового до-гвору між Сербією і Австро-Угорщиною усунуло заостренє вза-ємини між обидвома сусідними держа-вами. З того приводу послїдувала об-міня депеш між ними. Сербский міністер-президент Пасич висловив телеграфічно бар. Ерєнталеви свою ра-дість з нагоди довершеня договору і подяку за пособлюванє торгово-політичних взає-мин. При тім висказав переконанє, що на тій основі уложать ся приятні взає-мини політичні між обидвома сусідними державами. Барон Ерєнталь у відповіди на се заявив з великим вдоволенєм при-хильність нашої монархії для Сербії, а білгородска «Самоуправа» витає сю по-дію яко корисний зворот в політиці, яка розкрив широке поле успішній діяль-ности народо-господарській.

В Петербурзі затрубили до від-вороту в боротьбі, яку підняли були панславїстичні круги дневникарські проти балканських плянів бар. Ерєнтала. По-чинають там доходити до зрозуміня, що Австро-Угорщина має повне право до сих плянів на основі берлінського до-гвору а своєю неутральністю підчас ро-сийско-япаньскої війни, коли могла Ро-сий наробити багато клопотів і для себе використати се положенє, показала незвичайну лїояльність. Після дневникар-скої бучі піднятої в єршій хвилі проти бар. Ерєнтала в європейским дневникар-стві, починає холодний розум отвережу-вати загорільців, а що раз більше здобу-ває собі признанє сєго погляду, що пля-ни бар. Ерєнтала мають тепер лїпші ви-гляди, як можна було ще перед кіль-кома днями сподївати ся.

Також англійский «Daily Graphic» признає повне управненє намірам бар. Ерєнтала і не бачить в тім ніякого на-рушеня мірцштегської програми.

НОВИНИ.

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Теодора ст. м.; римо-кат.: Елзонори. — В суботу: руско-кат.: Никифора; римо-кат.: Петра кат.

— **3 Товариства ім. Лисенка.** На засіданні виділу в днях 11. і 13. з приводу смерті бл. п. Анатолія Вахнянина застав ряд ухвал в справі участі в похороні, а між іншими ухвалено дати почин до основи стипендії ім. Анатолія Вахнянина. По причині опорожненого місця директора В. Музичного Інституту ухвалено: 1) Повірити тимчасовий артистичний провід Інституту проф. панні Галі Ясеницькій; 2) повірити уряд адміністративного директора проф. Іванови Вахнянинович; 3) упросити до обняття науки історії музики і гармонії проф. Фл. Колесу; 4) полишити вповні обов'язуючими всі зарядження, які полишив покійний директор Інституту.

— † **Галина Леонтіївна Костомарова.** Дня 16. с. м., о 10. годині вечером від старечого маразму померла — як доносить „Рада“ — дружина покійного відомого історика Миколи Костомарова. Покійниці було 77½ років. Останні вісім літ, після смерті Миколи, Галина Леонтіївна прожила в Києві. Після її смерті всі твори покійного історика переходять спадково у власність петербурського літературно-наукового фонду.

— **Спис гостей готелю „Народної Гостиниці“** у Львові виказував вчорашнього дня число 9.017. З того поверх 4 тисячі припадає на приїзних в кількох останніх місяцях. Сі числа самі за себе промовляють. Число гостей „Нар. Гост.“ що раз більше росте, а переглядаючи щоденні списи, найдемо десятки разів ті самі імена осіб, що частіше прибувають до Львова. Це свідчить, що гості бувають вдоволені з льокалю, обслуговування і ціни за мешкання. До „Нар. Гост.“ заїздять не лише самі Русини. В щоденних виказах гостей находимо часто імена Поляків, Жидів і Німців, а нераз екзотичних гостей. Наглядні докази потреби такої інституції бачить тепер кождий. Коли прийняти лише по 3 К на кожду з 9.000 осіб, що перемешкували в званні коротко „руським готелю“, то 27.000 К було би потонуло в чужих кишнях. Єствоване „Народної Гостиниці“ серед таких обставин забезпечене. Тепер повинно розходити ся управі сей інституції о розширенні інтересу через докунно сусідної камениці, яка своїм зверхнім і внутрішнім виглядом творить з „Нар. Гост.“ симетричну половину і є тепер на продаж. Однак управа „Нар. Гостиниці“ мимо найліпшої волі не потрапить докунти сего діла в короткім і тепер як раз найдогіднішим часі, если руска сусільність не допоможе їй приступлюванем в члени і складанем уділів (1 уділ 20 К). Тим чином можна допомогти „Народній Гостиниці“ стати на вершці своєї мети, бо по розширенню готелю і руху гостей силно скріпив би ся і дотеперішні реставраційні та каварьяні льокалі переповнені що вечера гостями дало би ся розширити в великим звском для сей економічної інституції, а на більшу вигоду гостей.

— **Стипендія ім. Анатолія Вахнянина.** На останнім засіданні Виділу „Музичного Інституту“ ухвалено заснувати стипендію ім. А. Вахнянина; але о скільки мені відомо, крім одного жерела (добровільні датки на пописах учеників Інституту) на разі не отворено інших, з котрих засноване сей стипендії було би можливим. Добровільні датки, хоч би навіть і щедрі, все відсунуть реалізацію ухвали на якийсь, може навіть і довший час; але konieczність такого упанованя пам'яті покійного відчуваєть ся всіма, хто тільки знав его, а надто знав его відношене до Інституту. За свого життя він сам подавав поміч бідним ученикам, радше сердечно відкликаючи ся на всяке прохане; тепер нехай хоч стипендія робить за него частину сей роботи любови. І от я насмілюю ся пропонувати: поки ще імя покійного у всіх на устах, поки не всіма так болучо чувть ся втрата, зробити щось як

найскорше для заснованя стипендії. Якийсь концерт, в котрого програму увійшли би і твори покійного композитора, уривки з его опер. Прецінь маємо тозариства музичні; зробити спільну нараду, енергічно взяти ся за роботу, і справа відразу стане твердо на ноги. А загал руский певно щиро відкликнет ся, стипендія буде заснована, і стане пам'ятником покійному може ліпшим від мармурового. — *Гнат Хоткевич.*

— **До закриття товариства грамотности в Києві.** Київський губернатор уже офіційно повідомив полцімайстра про закриття київського товариства грамотности та всіх его відділів. Місцеві реакціонери, скоро тільки виникли чутки про закриття київського товариства грамотности, почали вживати всіх заходів, щоб „Народний Дім“ тов-а перейшов до них. Але ж Народний дім належить ся по своїм статутам городови і тільки городска управа може дати ему ту чи иншу раду. І театр тов-а грамотности, де тепер грає українська трупа М. К. Садовського, залишаєть ся таким чином і на далі в аренді І. Е. Дуван-Торцова, що взяв театр на 3 роки. (•Рада•)

— **„Просьвіта“ в Катеринославі** впорядила дві чергові лекції українською мовою. Се були перші лекції сего року. Читали д. Іваницький про „Оповідання Марка Вовчка“ і д. Липковський — продовжене розпочатої ще минулого року систематичної низки лекцій про українську мову. Лекції читались тільки для членів товариства, а сторонні приходили тільки за рекомендацією членів. Першим читав д. Іваницький. В своїм викладі він спинав ся, між іншим, над особою Марка Вовчка, що й досі напевне не розгадана, далі схарактеризував ту добу, коли були написані красні оповідання II (50—60 рр.), і визначив їх значіне в справі знесеня панщини. Взагалі лекція д. Іваницького була цікава, прочитана гарною літературною мовою, і публіка вповні заслужено витала его оплесками. Друга лекція д. Липковського, не зважаючи на сухість теми, надто в тих межах, які зазначив собі лектор (виклад граматичних правил), — так саме захопила аудиторію і її вислухано з цікавостю. Тепер катеринославска „Просьвіта“ визначила аж кілька лекцій на далі, які й будуть читатись правильно у визначений час.

— **Всеславянський зїзд.** Чеські дневники доносять, що небагато відбуде ся нарада всіх славянських послів до парламенту в справі скликаня всеславянського зїзду в Празі.

— **Зеліничий рух** привернено на шляху Копичинці Гусятин, так що поїзди курсують тепер між Станиславовом а Гусятином.

— **Переслідуванє преси в Росії.** „Ст. П.“ на підставі кореспонденських звісток подає статистику кар на провінціальну пресу в першій половині січня с. р. В Києві — „Кієвскія Вѣсти“ — 300 карбов., „К. Мысль“ — 300 карб., „Dz. Kijowski“ — 150 карб., „Рада“ — 100 карб. У Харкові — „Утро“ — 3.000 карб., „Южн. Край“ — 600 карб. У Володгі — „Съверть“ — 300 карб. В Ревелі — естонська газета „Ваада“ — двічі по 500 карб. У Варшаві „Kurjer“ — двічі по 100 карб. У Тифлісі — грузинська газета „Ісарє“ — 1.000 карб. У Рязі — „Rigasche Neuste Nachrichten“ — 500 карб. В Одесі „Kurjer“ — 1.000 карб. В Ростові над Доном „Пріаз. Край“ — 500 карб. В Єлисаветі — „Голосъ Юга“ — на 1.000 карб. У Саранулі — „Прикамскій Край“ — 500 карб. У Вятці — „Вятск. Рѣчь“ — 500 карб. Разом 16 газет на 10.150 карб. За сей таки час припинено: в Тифлісі „Радуга“ та вірменську „Анках Мамул“; в Варшаві „Kurjer“ (по двох карах) та ще одну польську.

— **Економічне пересиленє в Київщині.** З гусерній єврейської осілости, повідомляють „Евр. Изв.“, находять звістки про страшену нужду. З Бердичева, наприклад пишуть, що на 70 тисяч єврейської людности в тому городі наряд чи можна нарахувати тисяч з 20 скільки небудь забезпечених, а з інших 50.000 добра половина живе в неможливих умовах, що стають ще гірші від загального сучасного пересиленя. Надто скрізь терплять

дрібні ремісники та крамарі, яких заробітки через те, що попит на все дуже зменшив ся, упали. А нечувана дорожнеча всіх плодів ще більш причиняє ся до злидарства єврейської людности.

— **Вибух бомб в Барцельоні.** Вчорашні телеграми донесли, що в Барцельоні (в Іспанії) вибухли на улиці Сан Рамон дві бомби. Від одної згинула якась жєнщина, друга бомба ранила жінку і дитину.

— **55.221 К чистого доходу** дала оводішна редута у Відні, уряджена на дохід тамошної політехніки і ратунокового товариства. Так високого доходу не дала ще ніяка забава.

— **Ювілей естонської преси.** Сего року, як сповіщає „Ст. П.“, минає 100-літній ювілей естонської преси. 1807 року почала виходити перша часопись естонською мовою: „Tarto maarahwa oädali leht“. У житю маленького народу се дуже значва подія, бо періодична преса була головним провідником знаня та культури естонської. Через історичні обставини естонська інтелігенція ніколи не стояла далеко від свого народу і раз-у-раз розбуджувала в него інтерес до розумового життя, який так уперто вбивали в нім німецькі барони. Народна газета йшла і в селянські хибарки, і в робітничкі курії, — і скрізь змагалась з народною темнотою. Вся взагалі преса естонська має народний напрямок. І от сей рік виїшов зовсім невідходячим для святкованя сего ювілею. В сїм році заборонені найкрасні естонські часописи, на чолі з найстаршою газетою „Postimees“ а ті газети, що лишились, так залякані, що не відважують ся зняти голос про святкованє свого ювілею.

— **Еміграція жидів з Чернигівщини.** З Чернигова „Евр. Изв.“ повідомляють, що єврейська еміграція все збільшує ся з кождим роком. Але нема змоги напевне визначити, скільки всього виїздить. Приблизну картину можна уявити собі, коли взяти на увагу загальне число закордонних паспортів, видаваних за останні 7 літ. Се:

Рік	Число закордонних паспортів
1900 року видано було в Чернигові	400
1901 „ „ „ „ „	332
1902 „ „ „ „ „	403
1903 „ „ „ „ „	465
1904 „ „ „ „ „	702
1905 „ „ „ „ „	912
1906 „ „ „ „ „	1777

На християнську людність припадає приблизно 5—10% усього числа виданих паспортів. Та треба додати, що значна частина емігрантів їде зовсім без всяких закордонних паспортів, бо добувати їх не досить легко, та й натяжно.

— **Народня консерваторія.** В Петербурзі збирались люди, які зацікавлені заснованем народної петербурської консерваторії. На сих зборах були деякі професори консерваторії та видатні музичні діячі. Ухвалено, як найшвидше заснувати народню консерваторію для музичного та художнього взагалі вихованя народу. Двом особам припоручено написати статут народної консерваторії. В програму її поставлено лекції та концерти для познакомленя з теорією музики.

— **3 Полтавщини.** Українська мова — незрозуміла селянам. В Гадячі підчас засіданя економічної комісії, що відбуло ся 27. січня в земській управі, коли міркували про заведене взірцевих піль, В. С. Кіяничин між іншим радив печатати в часописі гадяцького земства поуку що до веденя сих взірцевих піль, яку він уже й почав складати, але ще не докінчив. Тоді І. О. Бобко висловлює думку, що бажано булоб сю поуку перекласти і на українську мову, бо сеж буде зрозуміліше для місцевої людности. Але д. Кіяничин і А. Н. Голобородий проти того, бо — на їх думку — російська мова зрозуміліша для полтавських селян. Та економічна комісія таки постановила напечатати поуку що до веденя взірцевих піль в часописі гадяцького земства російською мовою а коли буде змога, то перекласти її й на українську.

— **Нова інтрига.** „Голосъ Москвы“ переказує звістку „Б. В.“ про те, що в бюрократичних кружках почалась нова інтрига проти кабінету

Столишина й его міністрів, праві бюрократи склали щось подібне до комітету, в якому стоять члени державної ради Стишинський, Шванебах та Дурново. Сей комітет почав новий похід проти Столишина, але надії на успіх его нема.

— **Щаслива родина.** В Лучисках над Балтійським морем жінка селянина Висневського обдарувала свого мужа двійцятьчетвертою дитиною — сином. Всі діточки живуть здорові.

— **Три засуди смерті.** Трибунал присяжних в Станиславові видав три засуди на смерть, а се: Данила Пуканюка і Юстину Зваричеву з Пньова за убиство мужа Юстини, і Івана Пребегу за убиті жінки.

— **Переписка Редакції.** Вп. *Немадяром.* Лист про Пряшівських Русинів одержали, спасибі Вам, небавом помістимо.

Вп. *Яр. Г. з К.* За надіслане оповіданє пок. К. Устияновича дякуємо, помістимо, скоро лише троха мати мемо місяця.

Оповідки.

— **Репертуар руского театру в Надвірні.** (Саля міска. Початок 7½ вечером. Білети продає Вп. Свиц, а від год. 6. вечером каса театру).

В суботу дня 22. лютого „Барон Циганів“ опера в 4 діях Штрауса.

В неділю дня 23. лютого „Ой не ходи Грицю“ народний образ зі співами в 5 діях М. Старицького.

— **3 перемискої єпархії.** В пропозицію прийняті оо.: на Дубровицю: Евстахій Кушнір, Ник. Добрянський, Ник. Миланч і Іван Калимон; на Яблоницю польську: Богдан Полянський; на Пяткову руску: Теод. Дуркот, Іван Сабарай, Петро Габлинський, Йос. Кузьмак, Іван Гринь, Гр. Калинович, Іван Ганасевич, Мирослав Усцький, Іван Рудацький і Евг. Сембратович. Презенти дістали оо.: Валеріян Ольшанський на Завадів і Юрій Клиш на Звиняч горішний. — До кан. інституції на Дорожів візваній о. Андрей Децко. — Правительство назначило на оден рік дотацію з рел. фонду для прив. сотрудника в Чукві і продовжило дотацію для сотрудника в Купновичах. Речинець для рукоположеня в пресвитери назначений на день 3. марця. Просьби має ся внести по день 27. лютого с. р.

— **Красна рада шкільна** перенесла Адама Гартлеба, шк. інспектора окр. в Збаражжя, на власну просьбу в стан супочинку; — затвердила вибір д-ра Стан. гр. Баденього на відпоручника повіт. ради до шк. окр. ради в Бучачи, кс. М. Подрази на духовного члена римокат. обряду до шк. окр. ради в Скалаті, Стан. гр. Тарновського на відпоручника повіт. ради до шк. окр. ради в Дрогобичи, Мих. Коріневича, управит. 2-кл. школи в Мишині, на представителя учительського звання до шк. окр. ради в Печеніжині, Льва Світського, управ. 2-кл. шк. в Глубічку, на представителя учит. звання до шк. окр. ради в Борщеві, назначила Ольгу Лавицьку, директорку 3-кл. виділ. школи полученої з народною в Дрогобичи, на другого представителя учит. звання до шк. окр. ради в Дрогобичи; — затвердила Людвика Кербера, дійсного учителя гімназії в Бродах, в учительськ. званю і надала ему титул професора; — іменувала суплентами в гімназіях: Бол. Пророка в Самборі, Йону Комровера в Золочеві, Ізр. Майсля в Сокалі і Стан. Дворського в V гімн. у Львові; — перенесла суплентів гімназ.: Адама Вілюша з Перемишля до Бережан і Стан. Шимчика з V гімн. у Львові до Бродів.

— **3 Тернополя.** В неділю, дня 23. с. м. члени читальні „Просвіти“ з Теребовлі відіграють в салі „Мицанського Брацтва“ в Тернополі сценічну ораторю о. Евг. Турули „Ніч вейлемська“ в супроводі військової оркестри. Дохід призначений на будову рускої бурси в Тернополі. Представлене, заповіджене давніше, відкликано з причини здержаня залізничої комунікації.

— **3 Любачева.** Заходом філії Руского Тов-а педагогічного в Любачеві відбудуть ся дня 23. с. м. вечериці з танцями в просторих салях п. Зільбермана, I поверх. Дохід призначений на Руске Тов. педагогічне. Запрошеня уже розсилаєсь. Вступ 2 К від особи.

— **3 почти.** З днем 1. лютого 1908 отворено в заведеню центрального уряду надавчого для

листів у Відні (Zentralbriefaufgabamt Wien I/1, Postgasse Nr. 10, Parterre) окремий відділ, в котрім збирачі і торговці марок можуть в будні дни в урядових годинах купувати обігові австрійські марки поштові, газетові і листові, як також інші поштові предмети в різнородних виданях, призначені для ужитку публіки. Згадані предмети можна замовляти в сім місци також письменно, посилаючи рівночасно належитість відповідаючу вартости замовлених марок і належитість на оплаченє пересилки з вартісними значками (лист поручений, грошовий або вартісна посылка). Если не надішлєсь квота на оплаченє посылки, або если переслана квота не вистанє на оплаченє, то ужьєсь часть замовлених значків вартісних на оплаченє посылки, або зменшить ся замовленє о квоту потрібну на оплаченє посылки. Замовляючий повинен у власнім інтересі подати виразно своє ім'я і назвиско як також точну адресу (улиця, число дому). Газетові марки видаєсь збирачам лише по їх уневаженю поштовим стемплем.

— **Звіт з діяльності Товариства тор-пром. „Сонільський Базар“**, стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою за місяць сїчень 1908.

В місяци сїчни продано товарів о 750 К 87 сот. більше як в місяци сїчни минувшого року

На вкладки вплинуло	332.24 К
На уділи	159.— "
На фонд резерв.	2.— "
Стан вкладок по 31/1 1908	11.270.85 "
„ уділів по 31/1 1908	2.832.— "
„ фонду рез. по 31/1 1908	154.— "
Оборот касовий в сїчни	8.460.42 "

До стоваришеня приступили дальше отсі Вп. В. Коваль зі Львова з 2 уділами, о. Сяноцький з 4 уділами.

Всіх членів є по день 31. сїчня с. р. 77, а декларованих уділів 130.

Уділ виносить 25 К, вписове 2 К, стопа процентова від вкладок 5 проц.

Дирекція Тов-а „Сонільський Базар“ у Львові, ул. Руска ч. 20.

Подяка.

До Хвального Дому торговельно-промислоого „Достава“ в Станиславові.

За милій обовязок уважаю подякувати Високоповажаному Зарядови Дому торг-пр. „Достава“ за два намістні образи Іс. Христа і Преч. Д. Богородиці Марії, мальовані на полотні для Матричної Церкви міста Тисьмениці. Мушу признати з приятністю, що то суть діла правдивого артиста-маляря. Лице І. Христа і ціла Его стать виражають наглядно Его велике милосердие і любов, як би вимовляв ті слова написані на книжці, що тримає в руках: „Прийдите кь Мнѣ вси труждающіи ся и обремененніи и Азъ упокою ви“ (Мат. 11). Ікона Непор. Д. Марії, копія чудотв. Ікони, правдоподобно св. Ев. Луки, котра почитає ся в Римі в стародавній базилиці S. Maria Maggiore, при надзвичайній красоті дивчій виражає правдивий Маєстат Божий! Помимо того артизму і старанної роботи малярської ціна образів є дуже низка і приступна для кожної хотьби і убогої церкви. Рівнож фелони і інші річи церковні закуплені в „Доставі“ суть дуже хороші і дешеві.

Для того поручаю радо і охотно Дім торговельний „Достава“ в Станиславові кождому, хто потребував би образів або інших товарів церковних.

З правдивим поважанєм
о. Іоан Коцюба
парох в Тисьмениці.

Посмертні і оповістки.

— **О. Юліян Диний**, парох в Гніздичеві, роздільського деканату, упокоїв ся дня 17. с. м. в 34. році житя, а в 10. р. сьвященства. В. с. п.!

Телеграми

з дня 20. лютого.

Мадрит. В Дармільє впало шістьох замаскованих мужчин до салі міської ради і застрілили бурмістра.

Льондон. З Лісбони доносять, що королева Амалія дістає листи з грозьбами, що як не виїде разом з сином з Португалії, то стрітить єї та сама доля, що єї мужа короля Кароля.

Париж. Адмірал Філберт доносить, що в останних боях з мароканськими племенами згнуло двох французских офіцирів і кількох рядових жовнірів, а 20 рядових і три офіцири є ранені.

НАРОДНА ГОСТИНИЦЯ

Готель, реставрація і карація — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 19. с. м.: Кость Данилишин, Букачівці; о. Александер Слєцький, Долицяч; Савль Райхман, Самбір; Яків Мецлер, Ярослав; о. Михайло Дигдалевич, Корчів; Максимілян Цетербавм, Болшівці; Бенедикт Рітер, Відень; др. Адріян Копистяньський, Коломия; Кирило Вильницький, Львів.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

Нова сензаційна програма.

від 16. до 29. лютого 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділі і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представленє. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Артист-маляр

Евген Турбацкий

Львів, ул. Пенарска ч. 43.

поручає ся при окрашенях церков; образи до іконостасів, історичні, портрети і т. д.

Контора виміни

ц. к. уприв. галицького акційного

БАНКУ

Гіпотечного

поручає

яко добру і певну льокацію

- 4% листи гіпотечні
  - 4½% листи гіпотечні
  - 5% листи гіпотечні преміовані
  - 4% листи Товариства кредитового земского
  - 4½% листи Банку краєвого
  - 4% листи Банку краєвого
  - 5% облигації комунальні Банку краєвого
  - 4% позичку краву
  - 4% облигації пропінційні і всілякі ренти державні
- Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

При закупні товарів просимо покликувати ся на анонси нашої часописи!